

שעת הש.י.ן

התנועה לשיוון בליצוג נשים ♦ גיליון מס' 5 ♦ ספטמבר-אוקטובר 1991

האוצר נגד הנשים

"נשים משלמות את המחיר הכלכלי של כשלון המדיניות הכלכלית" – טוענת ד"ר לינדה עפרוני. היא רואה במדיניות האוצר, הפוגעת באופן עקבי ומסיבי בכדאיות עבודת נשים, מגמה של עידוד סמוי להרחקתן משוק העבודה לשם פתרון בעיות האבטלה. הקיצוץ בנקודות הזיכוי ממס הכנסה לנשים נשואות עובדות, ביטול קיצצת הילד הראשון והשני, השחיקה המסיבית בית בשכר, ועתה: הקיצוץ בסובסדיה למעונות היום – כל אלה פוגעות במיוחד בכדאיות עבודת נשים חוק שכר מיינום, אותו ביקש האוצר לקעקע, מתגלה בימים אלה כהגנה כמעט יחידה מהדרדרות לתנאי עבודה מחפירים. ד"ר עפרוני מציינת שגובה השלמת הכנסה מגיע כבר לטובה המשכורת המשולמת בדרגות הנמוכות של השירות הציבורי (למעלה מ-80% מהעובדים בו הם נשים).

יעל ארד – ספורטאית השנה

הגיודאית, יעל ארד, נבחרה לספורטאית השנה של "ידיעות אחרונות".



הצלחתה מעוררת את קנאת הגברים. משה פונטי, מאמן נבחרת הגברים בגיודו, לאחר הישגה של יעל ארד באליפות העולם בברצלונה: "אני מפרגן ליעל, אבל הנשים בארץ מפרגנות אחרי הגברים כ-20 שנה" תגובתו של דני ליאופולד, מאמנה של ארד: "פונטי ואחרים מותחים בקורת מתוך קנאה ולא משיקולים מקצועיים" (ידיעות אחרונות 29.7.91).

ברכות חמות ליעל ארד על זכייתה בתואר ספורטאית השנה ועל שלל הישגיה המרשימים

עריכה והפקה: תנועת ש.י.ן
ד.ת. 1146 מכמורת, טל. 053-666847
פקס. 06-325758
סידור וגרפיקה:
א.א.א. פרסומים בע"מ נתניה
טל. 053-618452, פקס. 053-339294
פלסות דומסט. ד. אקספרס

מערכת החינוך והנשים בין תשנ"א לתשנ"ב



תנועת ש.י.ן מחתימה על עצומה נגד סגירת גני ילדים בימי שישי. ספט' 90 צילם: ישראל טלבי

ההורים לתבוע את המגיע להם ולהבהיר לכל גורמי השלטון שלא ישלימו עם הגזילה ועם משטר האיור מים וההפחדות.

בברכת שנת ה-ש.י.ן – לשנה שווה יותר, לשנה של קידום השיוון בין המינים בחברה. המערכת

תנועת ש.י.ן

ונציגי הורים במעונות יום

קוראים להורים

להיאבק על זכותם לקבל את החזר המגיע להם, בגין הימים בהם היו המעונות והגנים הפרטיים סגורים.

ביום רביעי, 9.10.91,

תקיים אסיפת הורים

לילדי מעונות יום וגנים פרטיים בארץ, לשם בחירת נציגות ארצית לשנת תשנ"ב. הורים המעוניינים להשתתף יפנו לגבי אסנת גוליק.

לקבלת פרטים נא לפנות

לגבי אסנת גוליק

☎ 03-6958464 - 351699

הנשים, נעמ"ת ויצ"ו ואמונה, הסתירו את העובדה שקיבלו סכומי כסף מהאוצר בזמן המלחמה לכיסוי הפס"דים, התעלמו מפניות ההורים להחזיר את המגיע להם והחזירו רק באופן חלקי וחד-צדדי את הימים שאבדו. משרד החינוך אף הגדיל לעשות, כשהורה לגנות הפרטיות לנהוג כמו במערכת הממלכתית, כלומר להחזיר רק מספר מבוטל של ימי לימודים.

יחד עם זאת, בשנת הלימודים החולפת הושג נצחון חשוב למאבק אזרחי, של הורים ובעיקר של אמהות. תנועת ש.י.ן הובילה לאורך כל שנת הלימודים את המאבק על חובתה של מערכת החינוך לשמש חלק מהחברה והמשק. התנועה תקפה בעקביות את נסיונו של משרד החינוך, ושר החינוך זבולון המר בראשו, להתעבר מאחר-יותה של המערכת לפעול מתוך התאמה והשתלבות בחיי המדינה ואת דרכה כמערכת סגורה ומנותקת. תנועת ש.י.ן הוקיעה את הזלזול בהירי, בעיקר באמהות ואת האטימות. הצלחת המאבק של תנועת ש.י.ן ושל ההורים שלא נרתעו מלפעול בדרך נחרצת באמצעות מנייה לבתי משפט, לכנסת ולתקשורת היתה רבה בכך. בשנתיים הבאות תפעל כל המערכת גם ביום שישי. תנועת ש.י.ן, ביחד עם הורים אמיצים שאינם נרתעים מאת-יומים המוצגים בפניהם באמצעות ילדיהם, ממשיכה גם בשנת הלימודים הנוכחית לתבוע את החזר מלא הימים שבהם סגרו את מערכת החינוך בזמן המלחמה. התנועה קוראת לכל

שנת תשנ"א עמדה בסימן מאבקם של ההורים ובעיקר של האמהות על הזכות לקבל שרותי חינוך לילדיהם כדי שיוכלו לעבוד ולהת-פרנס. מאבק הנשים על שיוון מתקשר לשנה העב-רית ולמעשה למועדי הלי-מודים במערכת החינוך.

שנת הלימודים החולפת נפתחה במהומה הרבה שנגרמה בשל נכותו של משרד החינוך לתת למורים ולגנ-נות את מה שהובטח להם על ידי שר החינוך בקדנציה הקודמת, לקצר את שבוע הלימודים לחמישה ימים. ההתעלמות המוחלטת מצרכי הילדים וההורים, של כל הצדדים במאבק, משרד החינוך, הסתדרות המורים והגנות ומשרד האוצר נאחזה בטענה ש"בית הספר זה לא בייבי סיטר". האמהות הן כן בייבי סיטר... עבודתן אינה נחשבת ולכן לא נורא אם תשארה בבית עם הילדים והכנסתן פחות חשובה מתנאי עבודתם של המורים והגנות לכן הן יכולות לשכור שרותי מטפלת. הצהרות מנהיגיו ביחס לשיוון באחריות בחלוקת הנטל בין נשים לגברים בחיי המשפחה והמ-דינה ערכן כערך הבטחות המפלגות ערב בחירות. בפועל, המשק הישראלי פועל על בסיס ריתוקן של נשים לבית בעת שמערכת החינוך בחופש או בשביחה.

המשכה של שנת הלימודים עמדה בסימן מלחמת המפרץ. שוב למדנו, אנו הנשים, על בשרנו שבמלחמות סומכים עליו שבבית הכל יהיה בסדר. את השלכותיה של סגירת מערכת החינוך, בשל חרדותיהם של ראשי מערכת החינוך והבטחון, אנחנו נדרשנו לתת. כך על חשבון המש-כורת שנפגעה לעתים גם מקום העבודה שאבד שמרנו בבית על היל-דים וגם כשפתחו סוף סוף את הכתות ללימודים באנו לשמור גם שם על הילדים.

סופה של שנת הלימודים היתה בסימן התחלטה: זלזול בהורים וביל-דים. כל ההבטחות לחזר ימי הלימודים שראינו (וגם שולמו) שניתנו בחגי-גיות ובפרטיות של אהבת העם והעמלים נשכחו מייד עם נפילת הטיל האחרון. למחוקה הצינית של ימי הלימודים שאבדו היו שותפים לא רק משרד החינוך, משרד העבודה והר-ווחה ומשרד האוצר. גם ארגוני

הם לא משקיעים בנשים

בארגונים רבים סבורים ש"לא כדאי להשקיע בנשים". מובן שכמעט בראש כולם – גברים. למה "לא כדאי להשקיע בנשים"? "לנשים יש ילדים" ו"נשים נכנסות להריון" כך טוענים מעסיקים רבים. הנשים הן גם אלה המתייצבות על משמרתן בבית כאשר "הילד חולה" או "הגן סגור". מי לא שמעה את השאלה "ומה תעשי עם הילדים" כשניסתה להתקבל לתפקיד בכיר! ואם כך, כדאי לקבל נשים למשרות המחייבות מעט הכשרה מקצועית ולתפקידים שאינם אחראיים, כי "אי אפשר לסמוך עליהן". כלומר, הן מתאימות לעבודות ששכרן וגמולן מועט.

מחקרה של ד"ר לינדה עפרוני משנת 1980 כבר גילה לנו שמדובר באפלייה על בסיס של מין ולא בהבדלים בכישורים הנדרשים לביצוע העבודה. גם כאשר המועמדות היו רווקות ללא משפחה וילדים הן התקבלו פחות מגברים לתפקידים הבכירים ידוע לנו גם כי גברים נעדרים בממוצע, יותר מהעבודה. גם כישוריהן ההשכלתיים של הנשים גבוהים יותר, בממוצע, משל הגברים. וכמובן תקופות המילואים הממושכות מרחיקות מהעבודה כמעט בלעדית את הגברים.

ההפרדה בין ספורט הנשים לספורט הגברים מתבססת על תפישת ההבדלים הפיזיים בין נשים לגברים. תפישה המתקשרת לאחריות מסורתית של הנשים לגידול ילדיהן. גם הטענות נגד השקעה בספורט של נשים הן בנוסח: "הן מתחתנות... הן יולדות... וכיו"ב. העובדה שאפליית נשים בספורט מתחילה כבר בילדותן מלמדת שגם פה האפלייה היא על בסיס מין. הבדלים פיזיים הם נימוק קל ונוח להמשך האפלייה. הסברי חלוקת תפקידים בין גברים לנשים במשפחה, מתקבלים היטב בחברה הכביכול מודרנית בישראל. ראשי אגודות הספורט בארץ טוענים גם לעתים קרובות שלא כדאי להשקיע בספורטאיות כי "אין להן רמה". העובדה שלנשים יש השגים טובים יותר בספורט העולמי חושפת שוב את האמת העגומה: מדובר באפלייה ולא בנימוקים ענייניים.

הדברים הפועלים בצורה מפלה בחיינו האזרחיים פועלים כך הרבה יותר במערכת הצבאית. הצבא מבחין באופן חד בין המינים. ה"קרבות" היא הבסיס להפרדה. חוק מדינת ישראל מונע מנשים להיות קרבות ומחייב את הגברים להילחם. מכך נגזרות אפליות רבות הפועלות נגד נשים בדרכים מגוונות.

הטענה "לא כדאי להשקיע בנשים" קשורה לתפישת מהותן של הצבא כנגזרת מביצוע פיזי בעיקרו. היא הולכת ומתגלה כנימוק המעלה עובש כאשר מדובר בלוחמה המודרנית. גם בצבא המשפט "לא כדאי להשקיע בנשים" מצביע על אותן טענות מסוג "הן נכנסות להריון" הן מתחתנות מוקדם" וכיו"ב. ומה שנכון בחיים האזרחיים נכון גם בצבא: מדובר באפלייה על בסיס מין. הצבא והספורט הם שני תחומים שונים. אך מבחינת הדברים שנאמרו לעיל רב הדמיון ביניהם: יש בהם אפלייה של נשים שאחד מביטוייה הבולטים הוא שאין בהם כמעט השקעה בנשים.

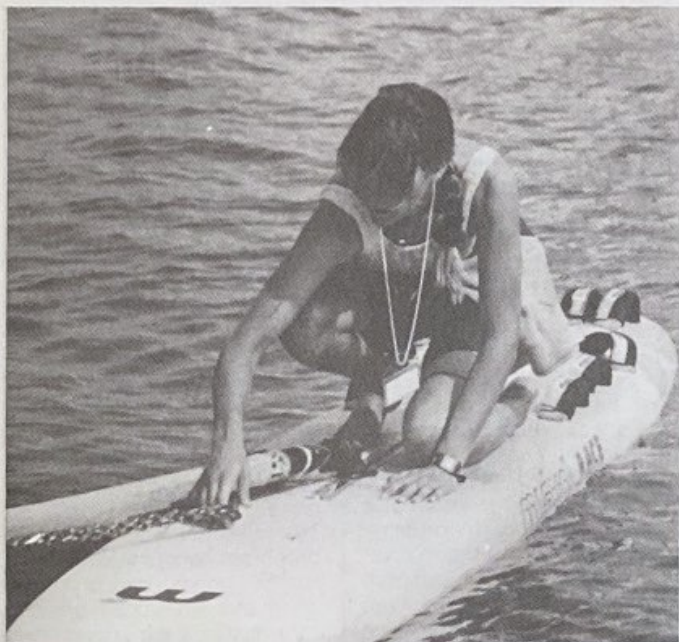
לא כדאי להשקיע בגולשות – סבורים ראשי איגוד השייט

ומוכנה להשקיע בקידום נשים ותרמה את הכסף שהיה נחוץ לנסיעה. בזכות ח"כ אורה נמיר שפעלה להשגת ג'לשן חדש עבור מיכל בזכות הסיוע של יהודה אלבוים, ידד המשפחה. **כאשר ראשי הספורט, בענף השייט במקרה זה, אינם מכירים בצורך להשקיע בספורטאיות, אין להתפלא על מיעוט המשתתפות ועוד פחות מכך על מיעוט ההשגים.**

מיכל היין, על הגלשן בתחרות אליפות אירופה בגלשני רוח שהתקיימה באר גוסט בפולין. נסעה והשתתפה למרות ההסתיוניות וההתנערות של ראשי איגוד השייט. בזכות שרי אמה – צלמת ספורט – אלמנה ואם לשלושה שהפכה עולמות למען בתה ולמרות שאין הפרטה מצויה בכיסה; בשל התערבותו של העתון "שעת השייט"; שפנה וביקש סיוע של גורמים שונים; בזכות זיוה כהן – קבלנית שמאמינה

לשנות את המצב. לספורט הייצוגי עוד אף אחת לא הגיעה, בגלל הרצינות אולי בגלל שזה קשה מאוד."

יהודה מעיין, מרכז דגם הלכנר באיגוד השייט: "לפי המצב כרגע אין עתיד לבנות בגלישה. אני לא בטוח שאפשר



צילמה: שרי היין

מיכל היין באליפות אירופה לגלשני-רוח בפולין



צילמה: שרי היין

יהודה מעיין – רכז גלשני הלכנר באיגוד השייט

איך משיגים יתר שויון בין גברים לנשים בצבא?

בעיית מקומן ואפלייתן של נשים בצבא היתה במרכז דיון מסביב ל"שולחן עגול" שערכה תנועת ש.י.ן, ביום ששי (26.7.91) בבית הסופר בתל-אביב. בין משתתפי הדיון היו חברת הכנסת שרה דורון, פרופסור עמנואל מרקס מהחוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה באוניברסיטת תל-אביב, ד"ר אראלה שדמי יועצת למשטרות וקצינה בכירה בעבר במשטרת ישראל ויעל ניצן מפקדת סרטים. הנחתה אסתר הרצוג יו"ר תנועת ש.י.ן. בעקבות הדיון הוחלט על הקמת פורום ציבורי לדיון ולפעילות בנושא שרות הנשים בצבא.

ל-24%. וזה כולל פקידות, מנהלה אפסטאות ואנשי שטח וכי (בארה"ב זה 22%). בתפקידי השדה משו, שזה סויר, מבצעים, חקירות ועוד שיעור הנשים יורד ל-15% (לעומת ארה"ב 7.7%). גם שיעור הקצינות הוא גבוה יחסית. הן נמצאות בכל הדרגות ובדרגת אלוף יש אשה אחת והיא חברת סגל הפיקוד במשטרה. גם בתפקידים פיקודיים יש כבר סטנדרט ראשוני. שולמית כורס האשה הראשונה שונה היחידה בינתיים בראש תחנת מגדל העמק. קראוס הסכים למנות אשה רק למפקדת בית מעצר וטרנר הסכים כבר לאשה בראש תחנה. בענף התנועה בתל-אביב מכהנת אשה בדרגת סגן ניצב ובתפקיד מרכזי. יש ראשי משרדי חקירות. ראש ענף סויר וחקירות.

התמונה היא מאד יפה בהשוואה לצה"ל ולמשטרות אחרות בעולם. איך הצליחו הנשים להגיע להשגים כאלה גבוהים וכלי ח"ן? זה מתחיל בנושאים חברתיים של מחסור כרונות בכח אדם וזה חלק מהאופי היצירתי של משטרת ישראל. משכורות נמוכות שהחזיקו גברים, והעובדה שהנשים שנכנסו מאד הצליחו פתחה בפניהן עוד ועוד מקצועות. כמו כן היתה תמיכה של מפקדים גברים. בעיקר שאול רוזוליו, בגלל פמדתו האישית, פתח הרבה תפקידים וכך שלמה גל במשמר האזרחי היום.

הגורם הביורוקרטי המדויק נהלים שיוניים ואוניברסליים פעל לטובת הנשים. לפחות בדרגת הנהלה לא מבחינים בהבדלי מין ונמצאים תחת בקורת ציבורית. עצם העובדה שמש"טרת ישראל היא ארגון כל-כך ביורר קרטי סיעה פה. כשסוגרים אופציות צריך להצדיק בפני גורמי שיפוט ובקורת.

התמונה על פניה היא חיובית. כשנ"כנסים לעומק התמונה היא נהיית יותר בעייתית: הדרגים הבכירים מאוישים כמעט רק על ידי גברים. כל בעלי הדעה במשטרה הם גברים. מעט מאד נשים בתפקידי מפתח. והתפקידים בדרגות הנמוכות מאוישים על ידי גברים בעיקר. מקצועות של סויר פתח חיים לנשים. אך בתנועה הבינעירונית כמעט שאין נשים. חקירות - אחד הנושאים היוקרתיים וכך מודיעין ובלוש. שם כמעט שאין נשים. שוב נוצרים "גטאות נשים". הפתיחות לכניסת הנשים נעצרה גם בגובה וגם לוחם. הסיבות העיקריות קשורות במידה רבה לדעות קדומות ואפלייה סמויה נגד נשים. כדי לקבל את ראש אגף התנועה היתה המועמדת צריכה להיאבק. ומעבר ל"ליהיות מעולה" היו צריכים לקרות עוד כמה דברים. המקרה של אותה אשה שהיתה אמורה לקבל תפקיד בכיר ואמרה לה "אבל את אם לשלושה ילדים איך תעשי את התפקיד?" הוא למררי לא נדיר. במשטרה גם קיימת בעיית ההטרדה המינית. לא ידוע מהם המימדים.

אחוז המתגייסים יש רווייה בכח אדם. זה לא תחליף שהמערכת הצבאית שחרר בחור שקיבל הכשרה גבוהה ביותר בתירגול ותקבל בת מאד אינטי לניגונית אבל חסרת הכשרה דומה ולכן זאת לא תשובה.

באשר לשאלת השוואת השרות. הדבר חייב להיעשות תוך שיתוף של אכ"א. למדינה יש צרכים. אם היינו הולכים על משאל אני בספק אם הנשים היו מעונינות. אין נכונות של הבעת לקחת את העול הזה של חתימה תמורת השתלבות במקצועות מגוונים ונוס"פ. ההסברה והחינוך לבנות צריכים להתחיל מוקדם ביותר. הנושא בהחלט ראוי לדיון ציבורי.

ד"ר אראלה שדמי: המשטרה היא ארגון שונה. היא נמצאת תחת ביקורת ציבורית וכמעט הכל פתוח. זאת מערכת בה כלנו רואים את השוטרים כל יום. אך יש דמיון רב בין המשטרה לצבא ומפליא לעתים עד כמה הם דומים. המשטרות נבנו לפי המודל הצבאי. המדים הדרגות וכיו"ב. בעיקר בתפישה: מטרתה המרכזית של המשטרה מוגדרת כלוחמה בפשיעה. המשטרה שלנו הרבה יותר צבאית ממשטרות אחרות. היא משטרה צבאית מאד. המשטרה גם לומדת הרבה מצה"ל. גם לשמעלים נימוקים נגד העסקת שוטרות מעלים נימוקים דומים. שהעיסוק דורש הרבה מאד כח פיזי ושנתקלים יום-יום במצבים מאיימים ומסוכנים. שאי אפשר לסמוך על אשה ולתת בה אמון במצבי סכנה. ש"המגבלות הטבעיות" של האשה מונעים ממנה את הפעילות המשטרתית וגם שכניסת אשה תפגע באחרות הגברים. שוטר ושוטרת עומדים אכן יום-יום בסכנה. כל הנימוקים האלה נמצאים בספרות בעולם ולא נעשה כל מחקר בנושא בארץ. המשטרה מאד סגורה ומחקרים הנימוקים האלו עולים כל הזמן. כשהייתי הממונה על עניני הנשים במשטרה זרם אלי מידע מאד מעניין כולל בדו"חות השנתיים של משטרת ישראל. הנתונים נכונים לשנת 86, אז פרסמתי סקירה בנושא ועד היום נלחמת להשיג עדכון. אך הפער ככל הנראה אינו גדול למרות שחלפו כבר חמש שנים.

במשטרה כל התפקידים פתוחים בידי נשים באופן מורמלי. התפקיד החיני ששגור הוא החבלה. אשה אחת בארץ עברה קורס הסמכה לחבלה בצה"ל. יש פה מילכוד מובנה. אשה לא יכולה להיות בחבלה מפני שנקבע כי על מנת לשמש כחבלן במשטרה ישראל החבלן חייב את ההרשאה המקצועית של חבלן בצה"ל אשר, כידוע, אינו מאפשר את השתתפות הנשים בקורסים הללו.

יש 400-300 מקצועות. אף אחד לא סגור לנשים. הן הגיעו לשעורים גברי היום מאד בין השוטרים. למעשה מהגבוהים בעולם. במשטרת ישראל, כולל במשמר האזרחי ובמשמר הגבול (שם באופן "טבעי" השעור נמוך) השעור של נשים הוא כ-20%. במשטרה ה"כחולה" השעור מגיע

הצבא לנהל מו"מ לא מומשה. אין שימוש בסוגי כוח אחרים. ויש הדגשה יתרה על שימוש בכח פיזי. בסוציולוגיה יגיה ידוע שכל משאב הוא מנוף להשיג פיע על אנשים ודוקא השימוש באלו מות הוא פחות אפקטיבי כי הוא כל כך הרסני ומונע את השיקום של היחסים החברתיים. ביטול הח"ן או אי ביטול הח"ן הוא לא הנושא הקריטי. למרות שביטולו היה צעד בכוון הנכון. אך כל זמן שהצבא לא ישווה את תקופת השרות והניצול המלא של שרות הנשים לא עשינו כלום. אם יעשה שינוי בצבא זה ישמיע מאד על החברה כולה. הנשים תוכלנה להשתתף הרבה יותר במשק המדינה וגברים ישתתפו הרבה יותר במשק הבית.

ח"כ שרה דורון: באשר לגליטימיות של הדיון אני סבורה שהתשובה היא בהחלט חיובית.



ח"כ שרה דורון

חיסול ח"ן עכשיו - הדיון הוא אקדמי כי לא עומד להכרעה. לדעתי זה שטח אפור בשלב מסוים הייתי תומכת בביטול הח"ן. כעת - לא. האפשרויות של נשים תהינה הרבה יותר גדולות בלי ה"מגיע לנ" שה בעורכינו לעתים קרובות. זה בולם ולא מקדם. יש אפורסופסות על הנשים. בהחלט זאת הבעת הדעה קיימת. הדיון פה הוא חד-צדדי כי לא שומעים את נציגות הצבא. חסרים גם נתונים על הנשים בצה"ל.

באשר לח"ן, כעת אני חושבת שהוא לטובת הנשים ולא יודעת אם לטובת הצבא. יש לי גם קצת אכזבה. חשבתי שכאשר מקבלים תפקידים אחראיים הדימוי העצמי ישתפר וזה יתן אותה תיו לאחר השחרור. וכאן האכזבה שלי. נשים שהשתחררו יכלו לחזור למחמת שלום הגליל ואף אחת לא ביקשה. הן מדריכות והבנים רואים אותן כמדריכות וחשבתי שזה יתן תוצאות חיוביות למעמד האשה וכאן התאכזבתי ויש מקום לבדוק למה התוצאה היתה כל-כך בינונית. לגבי מורצת הבעת הח"ן משלים את מה שהחסיר בית הספר כשהיו בגיל 18 ולא קיבלו את החינוקים ולכן צה"ל ממלא תפקיד חינוכי ממדרגה ראשונה. הוא תורם רבות לבעת האלה ולכן אני נגד פירוק הח"ן בשלב זה. עם עליית

אסתר הרצוג: נציגות הצבא נעדרות מפני שהן לא קיבלו אישור מדובר צה.ל להשתתף בדיון. מספר קצינות בכירות לשעבר בצבא שאלוהן פנינו להשתתף בדיון טענו שאין לקיים דיון נים בנושא השרות הצבאי של נשים לעסוק בכך והדבר אף עלול לגרום נזק למעמדן של הנשים בצבא. בהמשך לכך, הדיון על שרות נשים בצבא חייב לעסוק בשאלת המפתח: איך משיגים יתר שויון בין גברים לנשים בצבא אך גם בשאלה המוקדמת, של לגיטימיות הטימול הציבורי בנושא.



פרופ' עמנואל מרקס

פרופ' מרקס: קיצור השרות של הנשים - אחת הסיבות להארבת השרות של הגברים. הצבא הוא הגוף שמפלה נשים יותר מכל גוף אחר, מלבד אולי בתי הדין הרבניים. קיצור השרות, שחרור של נשים משרות, ויתור על שרות המילואים, הקמת מנגנון לטיפול הנשיות, הח"ן, מנגנון שרצה להפוך את החיילות לנשים ולא מנגנון לקידום נשים, מסלולים שלמים הסגורים לנשים, טייס, צול"לות, חקירת שבויים, שורה ארוכה של נושאים שאליהם נשים לא יכולות להיכנס. כל אלה פועלים לקיפוח הנשים בצבא ובחברה. כפי שהצבא מטפל בבעיות בתוך "נשים", כך הוא הופך חיילות ל"גברים" וגם לכך השפ"עות מרחיקות לכת. למשל, הכח הפיזי עות כחונות פיזיות מודגשים ביחס לנ"כ שרות גם בתחומים שאינם קרביים. אפילו כשמכשירים להפעיל מחשב עדיין שמים דגש על כושר פיזי. בכל סוגי ההדרכה יש אימון נשק. הדבר בעייתי והיום ברור שהדברים חייבים להשתנות. במלחמת המפרץ לא היתה מלחמת מגע, מלחמת פרקע. בניגוד לדעת הפרשנים הצבאיים, חלקם גו"ר לים בדימוס, היא נעמרה בלי מלחמה על הקרקע.

מזוית ראייה אחרת, בלוחמת גרילה לנשים ולגברים מעמד שווה. ופעמים רבות נשים מתבלטות בפעילויות אלה. בשני המקרים, גרילה ולוחמה אלקט"ר רנית, נדרש שויון בין המינים בתפקידים. אבל צבא העובד עם דימוי של לוחם אינו מסוגל לעשות את השינוי. גם החשיבה הצבאית שלנו היא חשיבה גברית ונותנת משקל יתר לנ"כ אש ולהשמדה פיזית, ולא למו"מ עם האויב. למשל, שבהחרור סטופים, טרי פול באייתפאדה כנראה שיכולת

בשביל מה צריך מפלגת נשים?

(בתכנית "הכל דיבורים" ב-10.6)
רזי ברקאי: בשביל מה צריך מפלגת נשים?

אסתר הרצוג: כל הציפיות שהמפלגות יגלו נשים במוקדי הכח, בכנסת בממשלה וברשויות המקומיות, נכזבו ולכן אין ברירה אלא להתמודד עצמאית בבחירות על מנת להשיג יתרון שיוני לנשים בפוליטיקה ובחברה בכלל. **רזי:** אחרי יומים שלושה יהיה פיצוץ ראשון במפלגה כשיעלה על הפרק הנושא של שטחים תמורת שלום.



אסתר הרצוג - יז"ר תנועת ש.י.ן

אסתר: פיצוץ במפלגה יכולים להיות על הרבה רקעים. למשל חלק מהנשים יחשבו שחוק שכר מינימום הוא לא מספיק חשוב, אחרות יחשבו שזה מאוד חשוב. יכול להיות פיצוץ על הנושא הדתי, חלק ידרשו הפרדת הדת מהמדינה, וחלק אחר יחשבו שאי אפשר לעשות דבר כזה במדינת ישראל הנושא של ה"פוליטי" הוא עוד נושא מאוד חשוב לכולנו ויהיה לנו בדאי מה לומר. אני מניחה שבהמשך נגיע לקונצנזוס כזה שישקף את דעת הרוב במפלגת הנשים.

רזי: רחל קרמרמן את חברה במוסדות הליכוד ונדמה לי שיש אצלכם מה שנקרא מחלקת חברות. בפעם האחרונה הפגנתן במרכז הליכוד נגד ראש הממשלה ונגד חברי המפלגה שלכן על כך שלא מצאו לנכון לכלול אשה ברשימת השרים ובכל זאת את שומעת את התשובה של אסתר הרצוג שהנושא הישראלי-פלשתיני שזה עוד נושא ברשימת הנושאים מועדי הפיצוץ, זה נשמע קצת המעטה בערכו של העניין נכון?

רחל קרמרמן: יכול להיות שלגבי חלק מהנשים זו המעטה לגבי זה השאלה הבסיסית והראשונית בגלל זה אני לא אוכל למצוא את מקומי במפלגה כזו לא היום וגם לא בעתיד. עבור נשים פעילות במערכת מפלגתית-פוליטית סולם העדיפויות והערכים דומה מאוד לסולם הערכים של הגברים, למעט נקודה אחת שהיא ייצוג נשים וזוהי נקודה כואבת ואולי גובלת אפילו במחלה קשה. כשאנחנו מכירים בזה אנחנו חייבים לטפל בזה כבמחלה לא כבסימפטום. **רזי:** כלומר הפתרון בעצם הוא לא מפלגת נשים אלא שהנשים כל אחת בתוך מפלגתה שלה, תאבקה למען אותם עניינים משותפים שהם מאמינות בהם.

רחל: אני לא אמרתי את זה. מפלגת נשים רק תוכל לעזור ולא להפריע מכון שיהיה איזשהו גב לנשים בתוך המפלגות שהנושא הוא על סדר היום ולא דבר שאפשר להכניס אותו מתחת לשטיח. אי אפשר לבטל את זה.

רזי: אני רוצה לחדד את השאלה ששאלתי את אסתר הרצוג. את אשה שמאמינה בשלמות הארץ וכיוצא ב. עם שולמית אלוני לא תוכלי לשבת במפלגה אחת. נשים בעלות השקפה יונית לא יוכלו לשבת במפלגה אחת בסה"כ מה שאתן צריכות לעשות אולי זה כמו שהיה השבוע בכנסת, התארגנות של נשים לצורך לחימה על עניינים מסויימים.

רחל: זה דבר שאנחנו עושות לא רק צריכות לעשות. הבעיה היא לעבור את המחסומים בתוך המפלגות. במרכזי

למפד"ל, והצליחה. כמו כן, ציבור הנשים הוא המגזר היחיד שאינו מיוצג על ידי מפלגה. לדתיים, שהם כ-20% מהאוכלוסיה ארבע מפלגות. את האינטרסים של הציבור הערבי במדינה, שהוא כ-20% מהאוכלוסיה, מייצגות שלוש מפלגות. יש בהחלט מקום וחשיבות למפלגת נשים אחת לפחות שתייצג 51%



רחל קרמרמן - חברת מרכז הליכוד

מטרות המאבק של תנועת ש.י.ן.

ש.י.ן היא תנועה חברתית אשר הוקמה בחודש פברואר 1989 ואשר שמה בראש מעייניה את השגת השיוון בין נשים וגברים בישראל באמצעות:

- ★ **שיוון ייצוג בפוליטיקה ובכל מערכות השלטון והמשק ברמה הארצית והמקומית.**
- ★ **שיוון במעמד הכלכלי של נשים וגברים, בהזדמנויות בתעסוקה, בשכר ובקידום.**
- יצירת מערכת שרותי חינוך לילדי המשפחה העובדת שתפעל במקביל למתכונת העבודה במשק (מעונות יום, יום חינוך ארוך ופעילות בחופשות).
- הזדמנויות שוות להשכלה ולהכשרה מקצועית, ללא הבדלי מין.
- חינוך לשיוון בין הגמינים המשרש סטראוטיפים בתפישת התפקידים של גברים ונשים.
- ★ **שיוון בפני החוק ובדרכי יישומו**
- חופש הבחירה של הסמכות האחריות לדיני אישות, חילונית או דתית.
- חקיקה המבטיחה את זכות האשה על גופה, כולל הזכות לבצע הפלה.
- חקיקה ואכיפת חוקים האוסרים אפלייה כלכלית, משפטית, דתית ופוליטית של נשים.
- ענישה מרתיעה על אלימות נגד נשים.
- ★ **שילוב שווה של נשים בצבא.**
- ★ **שיוון בהקצאת משאבים בספורט לנשים וגברים.**

האוכלוסיה. אגב, סקר שערך מכון "סקרים" מראה ש-33% מהנשים שנשאלו מוכנות להצביע עבור מפלגת נשים אחיות. **רזי:** את יודעת מה זה? 40 מנדטים. לא סיפרו לכם את האמת בסקר הזה לדעתך.

אסתר: אני חושבת שהסקר הוא נכון ולא נכון בדיוק כמו כל סקר אחר. הוא בפירוש נותן אינדיקציה על מידת הכעס על מפלגות שלא נותנות ייצוג לנשים. הוא גם נותן אינדיקציה על מידת הנכונות של נשים לפעול בצורה עצמאית ולהצביע עבור מפלגה שלא תיצור עבורן סתירה מהותית לאידיאולוגיה הפוליטית שלהן ועדין לתת את הביטוי לצורך בייצוג נשים.

אנחנו פועלות היום להקמת מפלגת נשים. מקיימות דיונים עם נשים בולטות בשטח שעשו רבות למען קידום נשים בעשור האחרון. אני מעדיפה לא לתת שמות כי ידוע לי שכבר יש איזשהו מים על נשים שפעילות ביננו. יש פעילות רבה בשטח וזוהי שתיים אנחנו פועלות לעורר את דעת הקהל ולאחר פעילות באמצעות חוגי בית וכנסים הגענו לציבור של אלפי נשים וגם גברים, אגב, גם גברים רבים תומכים בפעילות למען שיוון פוליטי-חברתי לנשים.

רזי: רחל קרמרמן כל הטרסק הזה בסופו של דבר יביא לזה שמפלגת העבודה והליכוד נגיד יתנו שיריון של 10% לחברות ובוהה הם יסתפקו.

רחל: בליכוד 10% זה הרבה מאוד ונקווה שלפחות יהיה 10% בבחירות האלה.

רזי: את רואה אותנו ב-92 מתמודדים גם עם מפלגת נשים או מפלגת נשים, כמו שאומרת גבי הרצוג או שהמצב נשאר גם בבחירות הבאות?

רחל: אני חושבת שהמצב יהיה בהתאם לצורת הבחירות ולצורת הממשל. אם תשונה שיטת הבחירות אני חושבת שיהיה למפלגת נשים הרבה יותר סיכוי. כי הדוגמא של יחידת היבנה בירושלים זו בהחלט הדוגמא שאפשר לפרוץ את המחסום באזור מסוים, כשהדגש הוא האישיות של האדם הנבחר. כל זמן שיש שיטה כמו שהיא היום, שאתה חלק ממפלגה ולא התכוונת האישיות והמצפון שלך עומדים למבחן ואתה בא עם מנדט מהמפלגה שלך, יש אילוצים פוליטיים לא רק לנשים גם לגבי גברים.

רזי: לפי הדברים שלך אני מבין שלפחות דבר אחד את מקנאת קצת ב"צ" על זה שהם הצליחו להציב במקום ה-I-אשה ואני מבין שבעשיריה הראשונה מופיעה עוד אשה אחת.

רחל: לקנא? בהחלט לא. אני מעדיפה את שמיר על כל אשה במדינה ישראל ותסלחנה לי כל הנשים.

שיריון לנשים במפלגת העבודה

בעקבות אישור השיריון בועידה המכנייה של מפלגת העבודה נשאלה ד"ר דנה שרפמן לדעתה על הסיכוי של נשים במפלגת העבודה להגיע לכנסת.

ד"ר דנה שרפמן: מועמדת במפלגת העבודה, הסיכוי יושפע מאד מהשיריון.

ש: השיריון היה קיים גם בבחירות הפנימיות הקודמות (20% בתקן המפלגה) ובכל זאת נכנסו לכנסת רק 10% נשים מטעם מפלגת העבודה? **ת:** אבל בלי שיריון יהיה עוד יותר גרוע. הדבר תלוי הרבה בשיטה ובחלוקה, לא רק בשיריון. **השיריון הוא תנאי הכרחי אבל לא מספיק.** אני מקווה וגם חושבת שיתמודדו המועמדות שהן מתאימות ונדמה לי שהיום כשיש גל של רצון לרפורמה ושינוי, נשים בהחלט יכולות לייצג כוונים חדשים וחלק מהנבחרים במפלגה יוכלו להעדיף אותן בזכות המסר הזה.

ש: את אופטימית?

ת: אני אזירה אופטימית. ברור לי שהנשים מתכוונות להיאבק בצורה נמרצת.

מפלגת נשים – ברוח של חופשת קיץ

"איך משיגים יתר שוויון בין גברים לנשים בצבא?"

כל הסיבות להצלחתן היחסית של נשים במשרה הנשיות לכוחות מחוז השליטה הנשים עצמן. הגיע הזמן שנשים במשרה יקחו את גורלן בידיהן ויפעלו לקידומן. זה אומר "כן לחי" במשרה ובצה"ל. אבל חי"ן מסוג שונה. אני תופשת את חי"ן כהתארגנות לגיטימית של נשים לממן הקידום של נשים. הנשים צריכה להיות הרבה יותר אקטיבית ולוחמת. לתת גיבוי לכל אשה שנמצאת בלחי. לתת לה כתובת ליצור את אחוות הנשים.

באשר לנושא השתלבות הנשים בלוחמה. את השאלה האם הגברים מתאימים לתפקידי לוחמה ומשרה אפשר וצריך לשאול באותה מידה. המשטרה היא אחד הארגונים הבעייתיים ביותר. הפשיעה הולכת ועולה ויש אלימות של שוטרים ולא מעלים את השאלה אם הגברים ראויים לתפקיד השוטרים. עצם העלת השאלה ביחס לאשה מעלה את כל הסטראוטיפים אל השטח. **המחקרים מראים שהשורות מצליחות בעבודתן בדיוק כמו השוטרים. מצאו שדוקא במקרים של עימות ואלימות יש לשוטרות דרכים אחרות להתמודדות. הן מתמחרות בדרך של מ"מ ופשרה. אני בעד תפקידי לוחמה לנשים. מדוע גברים יכולים לעמוד בתנאי שבי ממושך יותר טוב מאשה? זה ברור לחלוטין שאלה דעות קדומות. וזה נכון שהאפשרות שאשה תמלא תפקידים קבילים מעוררת את השדים החבושים.** לפי המחקר בעולם נשים משנות את סגנון השיטור, בשימוש רב יותר בדיבור, השיטור של נשים יותר הומני ודמוקרטי. יש לשוטרים חשש משני התנהגות כוון זה. הדברים מבטאים חששות משני בחלוקת הנטל.

אסתר הרצוג: כל שינוי יסודי הוא קשה. מערכות קיימות תפשוט בעינינו כמציאות שאי אפשר בלעדיה. כך נתפש כנראה גם החי"ן. את הנשאל כולו של שוויון נשים בצבא חייבים לראות מתוך תפישה של שוויון זכויות אך גם שוויון בחובות. אין להפריד את הדרישה לקידום ולשילוב שוויון של נשים בצבא בלא להתייחס לנטל המוטל על הגברים היום בצבא.

בדיון היתה הסכמה מלאה באשר לחשיבות של התייחסות ציבורית לשאלת השרות של נשים בצבא. תנועת ש.י.ן תפעל להמשך הדיון הציבורי ולהפעלת לחץ ציבורי על שלטונות הצבא והמשטרה כדי לשנות את מעמדן של נשים במערכות אלה. פורום ציבורי עומד לקום וד"ר אראלה שדמי ואני מתכוונות לפעול להקמתו. תהיה פנייה לצבא ולמשרה להבטיח השתתפות נציגות מוסמכת בפורום הזה. תהייה פניות לחוקרות באקדמיה, לחברות נסת ולנשים בתקשורת לקחת בו חלק פעיל. הכוונה היא לאסוף מידע, לעודד מחקר, לקיים כנסים נוספים ולהביע עמדות בשאלות שונות הקשורות לשינוי בין נשים וגברים בצבא.

טרסים מאד צרים. תיקח למשל את המפלגות בימין או מפלגות בשמאל הקיצוני ותראה עד כמה האינטרסים שהן מייצגות הם צרים ולא בדיוק מייצגים את האוכלוסיה הרחבה. אני חושבת שהגיע הזמן של-51% מהאוכלוסיה היה ייצוג משלו שיקדם את השוויון הכלכלי, לא רק של הנשים, גם של המפגחות שלהן ושל החברה הרחבה בכלל...

יוסי: אתה שם לב שהיא מצליחה לסתום לך את הפה בקלות?

אסתר: צריך מפלגה אחת שתקדם את השוויון הפוליטי של הנשים, את השוויון הדתי ואת השוויון בכל התחומים... **אמיר:** יוסי, אני גיטלמן היא לא סותמת לי את הפה אני נתן לה את כל הכבוד הראוי לה...

יוסי: את רואה יש לך כאן גיטלמן עם שפם...

אמיר: אני רוצה לאמר לך, כל המפלגות הולכות ועוברות לשיטות של דמוקרטיזציה פנימית ונותנים כוח אדיר למי שיכול להתארגן. כדי שתארגני כמפלגה זה דבר מסובך ומורכב, שיביא עליך ועל נציגך לחצים. היכולת שלך להתארגן בתוך מפלגה, כשיש ניוח תהליך של פריימריס במפלגה העבודה, את לוקחת 51% נשים, ואפילו אם את מצליחה לארגן רק את חלק ומציגה אולטימטום למועמדים לתמוך תמיכה מקבילה בנשים מוכשרות שיועדות להציג ולהתמודד על ענין, אני חושב שיש לך סיכויים גדולים יותר להכניס נציגות יותר גדולה. אני בכל אופן אומר לך מהכרתי עם נשים בפוליטיקה, הן הרבה יותר אמינות והן עובדות יותר קשה...

אסתר: אני חושבת שההסטוריה של המפלגה שלך מוכיחה שזה לא עובד. השריון לא מומש. הדמוקרטיזציה לא הושגה. אז על מה אנחנו מדברים? למה אתה רוצה שנחכה עוד? כמה עוד צ'אנסים ניתן למפלגת העבודה?

אמיר: אני מדבר על תהליכים שמתקיימים היום...

יוסי: אני מבין שהיכווח הזה לא יסתיים...

אמיר: אני לא רוצה להתווכח אתה. אני מציע לה הצעות...

אלי עמיר: אני קודם כל מברך את הגב' הרצוג שהצליחה להשיק את כולנו וגם להסיע את שעת המנוחה. אני מאחל למפלגת הנשים הצלחה, אני מקווה שהיא תצליח לפחות לעורר מודעות בכל השדרות הפוליטיות והחברתיות בציבור הזה. גם להיאבק מאבק נכון למען הנשים, גם שתהייה יותר פעילות בכל מערכת החיים. יש להן תרומה ייחודית.

בהם. יש גם בעיות הקשורות לכללי המשחק של הפוליטיקה הישראלית ולמפלגות שהן מאד לא דמוקרטיות. לדעתי, אם המפלגות היו דמוקרטיות לנשים היתה הזדמנות רבה בהרבה להצליח ולהתקדם.

— את מתבטאת כל-כך טוב וכל-כך יפה שיש לי הרגשה שהרבה פוליטיקאים הולכים או לרכוש אותך או לגנוב אותך או לשחד אותך להיכנס למערכת שלהם. זה מה שקרה בדייק למפלגות נשים גם בארץ וגם בעולם.

— לא ידוע לי שקנו מפלגות נשים... קנו נשים שרצו להקים מפלגה של נשים. ראי לזיסטרטה אפילו...

— אפשר לקנות אנשים בדרכים רבות ומגוונות, נשים וגם גברים.

— זה לא נראה לך מוזר, בכל זאת, להקים מפלגה על בסיס מיני ולא דוקא על בסיס עדתי או אתרופולוגי זה או אחר...

— המציאות הפוליטית במדינת ישראל לא נבנה על ייצוג אישי אוזרי. לצערי, כי אני מאד בעד שינוי שיטת הבחירות. המציאות הפוליטית מתבססת על ייצוג סקטוריאלי, ייצוג של צרכים ואינטרסים של קבוצות באוכלוסיה. באותה מידה, למשל, שיש ארבע מפלגות שמייצגות את הציבור הדתי ואת האינטרסים שלו, זה לגיטימי וחיוני, בעיניי, שתהיה גם מפלגה של נשים שתייצג את האינטרסים שלהן.

— מה יהיה כתוב במצע שלה?

— יהיה כתוב ייצוג שווה בכל מוסדות השלטון והמשק...

— זה כתוב היום במצע המערך או בליכוד או ברי"צ...

— זה כתוב במצעים, אבל אנחנו יודעים מה קורה בפועל. במציאות לא המערך ולא המפלגות האחרות נותנות ייצוג שווה לנשים. הן לא מקדמות נשים למרות כל המנגנונים שכביכול פועלים למען קידום הנשים.

— את יודעת מה בואי נעבור רגע אחד לכנסת... נ, והפוליטיקאי בחופשה שלנו הוא אמיר פרץ... בוקר טוב לך. אלי עמיר רוצה לשאול שאלה.

אלי עמיר: קודם כל מה דעתך על מה שאמרה גב' הרצוג?

אמיר פרץ: זה מאד מענין מה שהגב' אמרה, אני רק רוצה לאמר שמעולם מסגרת פוליטית שמבוססת על אינטרס אחד בלבד לא החזיקה מעמד. אני חושב שבלי שום ספק נשים בפוליטיקה זה דבר חשוב מאד ויש להן נושאים שהן מסוגלות לייצג הרבה יותר טוב מגברים אבל...

יוסי: אם זה כל כך חשוב איך זה שזה לא קורה?

אמיר: אם הגב' חושבת שציבור במדינת ישראל, אפילו נשים, תלכנה אחרי מפלגה שהדבר היחיד שתייצג זה רק נושאים של קידום נשים במערכת ולא יהיו לה עמדות פוליטיות ברורות בשאלות מאד חשובות אחרות...

אסתר: אני רוצה לתקן אותך. לדעתי רוב המפלגות בארץ מייצגות למעשה או קבוצות מאוד הומוגניות או אי-

קושיות ופרובוקציות על מפלגת נשים בתכניתו של יוסי אלפי "אולפן קיץ" ב-7.8.91, בהשתתפות אלי עמיר, מחבר "תרנגול של כפרות" ומכ"ל עליית נער, ואסתר הרצוג יו"ר תנועת ש.י.ן.

יוסי אלפי: אסתר הרצוג היא נציגת מפלגת הנשים באולפנו היום. בוקר טוב לך.

אסתר הרצוג: בוקר טוב. עלי לתקן, אין עדיין מפלגת נשים, לכן אני לא יכולה להיות נציגה של מפלגה כזאת. אני מאד מקווה שתקום מפלגת נשים. **יוסי:** את לא יודעת שבפוליטיקה מודיעים לפני כן?!

אסתר: גם בפוליטיקה צריך להגיד את האמת.

— למה? קודם מודיעים שיש מפלגה ואחר-כך מקימים אותה, לא? — לא. הדרך ארוכה וזה מאבק מאד קשה. צריך להגיע למקומות ולאנשים רבים. להגיד מה אנחנו רוצים ומה המטרות. ואחר-כך אולי יהיו אנשים שיהיו מוכנים להשקיע במאבק הפרטי על אמת.

— אסתר הרצוג הנשים בישראל הן יותר מ-50% אז מדוע צריכים מפלגה דוקא לנשים לפני שקמה מפלגת גברים? אם אני הייתי מקים מפלגת גברים לא היית כועסת עליי? — אתה לא חושב שכל המפלגות בארץ הן מפלגות גברים?!

— אני לא חושב שהן צריכות להיות, אני חושב שאם הן לא מפלגות נשים הנון הוא גם של נשים לא רק של הגברים.

— אני חושבת שהנון הוא של החברה כולה, אם אין נשים בכל המפלגות, בכל המגזרים ובכל הרמות בודאי החברה גם נראית...

— אני שואל, ברצינות עכשיו, אנחנו מגיעים למצב שבו הנשים מותרות בקלות יתר על האחריות הציבורית וזה קורה הרבה נשים?

— הן מותרות! אני לא שמעתי... — אני מודיע לך שהרבה נשים מותרות. ואני אומר את זה בהכנעה ומתוך כאב... ואני אומר את זה מתוך רצון שזה לא יהיה. אבל של לי הרגשה שאף גבר לא קיבל תפקיד פוליטי זה או אחר אלא לקח לעצמו את התפקיד הפוליטי הזה או האחר אז איך זה שנשים לא לוקחות?!

— אתה רוצה להיכנס לשאלה למה? בעצם אין ייצוג לנשים. זה ניתוח מורכב ואני לא בטוחה שזה מה שאתה רוצה בתכנית הזאת.

— הרי בגלל המורכבות הזאת את רוצה להקים מפלגה...

— יש מקום להניח שנשים רבות לא רוצות להשקיע בפעילות פוליטית, אני חושבת שזה נכון גם לגבי הרבה גברים שנתענים מניסוק פוליטי. המצב הוא מורכב מבחינת החלוקה המבנית חברתית במדינת ישראל. חלוקה שבה נשים מעילות במגזר פוליטי שונה, קרי, בארגוני נשים ששוקים גם בפעילות פוליטית. אני קוראת לזה החצר האחורית של הפוליטיקה הן מוצ-אות לעצמן אפיקים אחרים להתבטא

מני חודשי והצטרפות לתנועה
30 ₪ לחצי שנה
 את הכסף נא לשלוח
לת.ד. 1146 מכמורת
לפקודת ש.י.ן

אם ברצונך להגיב על נושא מפלגת נשים

כתובתנו היא: ת.ד. 1146 מכמורת, טלפונים: 03-497876, 03-417677, 03-6411144, 053-666847

ממשיכים לאיים על ההורים

26.6.91

לכבוד
מנהלת מעון נעמי"
"גרנדוס"
הגב' כרמן

אנו קבוצת הורים שעומדים על זכותם לקבל חזרה כספים המגיע לנו, לכל הדעות וחבל שכווננו בשם "הורים בעייתיים".
אין בכוונתנו שלא לשלם בעבור חודשי יולי, אוג' 91 אלא מה, בכוונתנו לשלם בצייק ולא בהוראת קבע מתוך מגמה שנתחשבן על ההחזר הכספי מתקופת מלחמת המפרץ, תקופה בה היה המעון סגור 24 ימים. כדי להמנע מהתכתבות שלא תשא פירות אנו מבקשים להסדיר גמישה עם גורם בכיר בנעמי", אשר יענה לשאלות ויהיה בר-סמך לתת אשור להחזרים כספיים.

בברכה,
נציגי ההורים במעון
אשכנזי נורית, טימרק רחל ומנחם,
קליינברג רונית

13.8.91

תגובת נעמי"

הנדון: הפרת התחייבותכם בקשר להחזקת ילדכם במעון נעמי"

- בשם מרשתי - נעמי"ת תנועת נשים עובדות ומתנדבות - הנני פונה בזה אליכם בתביעה כדלקמן:
 - ילדכם נתקבל למעון - של מרשתי - בין השאר, בתנאי כי תיתנו על ידכם הוראת קבע בבנק לתשלום דמי החזקה שאושרו ע"י משרד העבודה.
 - התחייבותכם האמורה הופרה על ידכם - הפרה יסודית.
 - הנכם נדרשים בזה לסלק את חובכם למעון, - וזאת לא יאוחר מאשר תוך 3 ימים מקבלת התראתי זו.
- אם לא תענו לדרישותי האמורות, אזי תוגש נגדכם תביעה משפטית - בבית המשפט המוסמך - וכל ההוצאות ואי הנעימות, בקשר לכך תחולנה עליכם בלבד.

בכבוד רב,
ש. גורביץ, ע"ד

29.8.91

לכבוד
ע"ד שמואל גורביץ
א.נ.

הנדון: הפרת התחייבותי בקשר להחזקת ילדנו במעון נעמי"
סימוכין: מכתבך מיום 13.8.91

בהתייחס למכתבך שבסימוכין, ברצוננו להסב תשומת ליבך למספר עובדות שלא צוינו במכתבך.
ביום 26.6.91, בטרם ביטלו הוראת הקבע, פנינו בכתב למונהלת מעון נעמי"ת ברח' גרנדוס ברי"ג, הגב' כרמן קגל בבקשה להפגש ולהידבר עם נציגי הנהלת הארגון בדבר הסדר תשלום עבור תקופת מלחמת המפרץ בו היה המעון סגור למשך 24 יום.
משום חוסר התייחסות הארגון לפנייתנו ובהתייחס לעבודה שמאז פרוץ המלחמה ועד חודש יולי היה מספיק זמן להסדר נושא התשלום, מצאנו לנכון לקבוע בצעד של בטול הוראת הקבע ובמקביל הועבר החלק היחסי המגיע לארגון בהמחאה וזאת בהסתמך על החלטות יו"ר ועדת הרווחה בכנסת החברה אורה נמיר והמספן פרופסור סיני דויטש מהרשות להגנת הצרכן.
למותר לציין, שאם מדובר בהפרה יסודית הרי שהארגון הוא זה שהפר ההסכם שכן גבה את מלא הסכום בלא שניתן שרות כלל.

על החתום

טימרק מנחם ורחל, רונן שרון ויחזקאל, קליינברג רונית, אשכנזי נורית



ילדינו כבני ערובה!

אסנת גוליק -
נציגת ההורים

לכל ההורים, שקיבלו מכת-
בים שכאלה, אנו קוראים
לעמוד כנגד נעמי"ת בקומה
זקופה, ולאחד את כל הכו-
חות לחזית משותפת - רק
כך נוכל לנצח במאבק צודק
זה.

במקביל, הורים שונים - בקבוצות
וביחידים - ממקומות שונים בארץ,
החל מחיפה, דרך גוש דן ואפילו
מירושלים, מתארגנים להגשת תביעות
משפטיות כנגד אירגוני הנשים מדובר
בהורים, שבחרו לא לבטל את הוראות
הקבע ולפנות לביה"מ על מנת לקבל
חזרה את המגיע להם. לכל אלה מגיעה
ברכת ישר כח. לצערנו, זו הדרך ולטו-
בתנו ולטובת ילדינו אסור לנו לסגת.
אירגוני הנשים נקטו לאורך כל הדרך
בשיטות הפחדה ואיומים כנגד ההו-
רים על גב ילדיהם. הם בוחרים להכות
בבטן הרכה של ההורים, אשר מפח-
דים כי יתכללו לילדיהם ולהם, ויש-
אירו אותם עם הילדים בבית.
לא ייתכן שאירגוני הנשים יודו בפני
ההורים כי הם צודקים! אך יפנו את
ההורים לממשלה. אנו קשורים עם
אירגוני הנשים, ואם אלו האחרונים
סבורים שהממשלה היא הכתובת,
אדרבא - שיפנו הם לממשלה.
לא ניתן לאירגוני הנשים להשתמש
בילדינו כבני ערובה! זהו שוד לאור
היום ומן הראוי שכירו בעובדה, שלא
הכל מותר לעשות - לכלל משחק יש
חוקים, ופה הופרו יותר מדי חוקים.

פרשת מעונות היום של אירגוני הנשים
עדיין רחוקה מסיום, זאת למרות,
ששנת הלימודים כבר הסתיימה ושנה
חדשה מתחילה.

נכון הדבר, כי ילדים שהוריהם ביטלו
את הוראת הקבע לחודש יולי ודאגו
לשלם אך ורק את המגיע לאירגונים,
לא הוצאו מן המעונות עד לסיום שנת
הלימודים. זה, לכשעצמו, הישג
בשבילנו לאור מערכת האיומים, שהו-
פעלה על ההורים לאורך כל הדרך.
השנה הסתיימה באקורדים צורמים
לנוכח העובדה, שאירגון ויצ"ו החליט
לסגור את המעונות ביום האחרון
לשנת הלימודים בשעה 10:00 בבוקר,
ולא ב-13:00 כפי שנדרש. בכך הפר
ויצ"ו הוראה מפורשת של משרד
העבודה והרווחה, אשר הוצאה על פי
בקשת ההורים, ובה מורה המשרד
לויצ"ו לסגור את המעונות ב-13:00.
אם למשרד המפקח על מעונות היום
אין יכולת להטיל מרות על הגוף
המפקח - למי יש! האם ייתכן שאיר-
גון במעמד שכזה יעשה כרצונו, וכל
הנוגעים בדבר יעברו לסדר היום
כאילו לא קרה דבר?

הדילה לעשות נעמי"ת, שבמים אלה
החלה שולחת מכתבים מעו"ד שלה
להורים שביטלו את הוראות הקבע,
בדרישה מפורשת להסדרת התשלום
האחרון במלואו - ולא ההורים צפויים
לתביעה משפטית. אנו רואים במכת-
בים אלו המשך המדיניות של אירגוני
הנשים להטלת איומים על ההורים
שעומדים על זכויותיהם.

קליטת עולים בנתניה מונעת מהעיריה לתמוך בהפעלת צהרונים

כך הגיב ראש עיריית נתניה על כניית
סניף תנועת ש.י.ן בעיר, מיום 20.8.
בפנייה התבקש ראש העיר לסייע
בפתרון מצוקת אמהות עובדות,
באמצעות הפעלת צהרונים במוסדות
החינוך בעיר.

בפנייתה כותבת בין השאר, גב' מירה
שני יו"ר סניף ש.י.ן בעיר: "נתניה,
בהיותה עיר קולטת עליה, כוללת
בתוכה עולים צעירים רבים והורים
לילדים. ע"י הפעלת הצהרונים תוכל
נתניה לעזור במיוחד לעולים וזאת
משתיה בחינות: מצד אחד נפתור את
בעיית העסקת ילדי העולים (בעייה
הזהה כמעט לבעיית הילדים הישרא-



מירה שני
- יו"ר
תנועת ש.י.ן
בנתניה.

ליים). מצד שני ניתן יהיה להיעזר
באקדמאים הרבים ובאנשי חינוך
מתוכם, שכיום מתקשים בהשגת
עבודה...
בתשובתו לפנייה, עומד מר אלארי על
כך, שהעירייה לא תוכל לתמוך כספית
ב"מפעל חשוב זה" בשל מצבה של
נתניה כעיר "הקולטת עולים
ברבבותיהם".

שיש רוזמי

שיש איטלקי לריצוף

מבצע !!!

30% פחות ממחירי השוק

שיש רוזמי - מגרשי התערוכה הישנים

חל-אביב טל. 03-5466940

מה דעתך?

שנה טובה לך אמא

האם נאחל לך שנה טובה? לא! למה שבכלל תהיה לך שנה טובה? בכל אופן, איך תהיה לך שנה טובה אם אני עדיין כאן משגיחה שלא? ובכן התשובה פשוטה: אם בין כה וכה לא תהיה לך שנה טובה, אז למה לאחל לך בידיעה ברורה שלא תהיה לך שנה טובה? לכן נחסוך את המאמץ, המרץ והאנרגיה הרדיו-אקטיבית שאני משקיעה בכרטיס שנה טובה זה ולא אחל לך שנה טובה: לאמא לא שנה טובה, לא, זה לא נשמע לי, הרי זה כרטיס שנה טובה ולא כרטיס "לא שנה טובה" אם כך אז מה נכתוב כאן? כי אם לא אכתוב שטויות כמו "שנת שלום ושלווה, שנת אושר וכולי" זה לא יהיה כרטיס שנה טובה (וכולל) אם לא יהיה כרטיס שנה טובה (וכולל) אז מה זה שווה? כי אני רצייתי לאחל לך שנה טובה (וכולל) אבל אם אני אחל לך אז זה יהיה כאמור בזבזו וגם מה שאני עושה עכשיו (מנסה להסביר לך) זה בזבזו, אז חבל על הזמן.



ביי

ילדך שמואל – תלמידת ביה"ס רופין

אברהם שרון שלום אישה עובדת

שלום אישה עובדת. את מטופחת, את מקופחת. את מתייפחת. העולם הוא גבר גס ואטום. את חרוצה, את כל הזמן בריצה, את רצוצה. העולם הוא גבר מכריס וממפק. מגיעה לך העלאה בדרגה, במשכורת, בכבוד, בזכות. העולם הוא גבר קהה ואנוכי. כשהייתי נער, בקיבוץ, חינכו אותנו יפה. לימדו אותנו על "העולם עגול ופתוח", צבעו לנו את חצי הכוס הריק בוורוד. מילאנו מחברות (בשיעורי האורחות) בהמון מלים יפות. חיינו בתוך בועה סגולה, תלושה. כשיצאנו מהחממה גיליתי, כמו כולם, שהעולם הוא "אבא הולך לעבודה", אמא היא עקרת בית, היא שפחה. דבוקים בה ריחות המצלית. היא מדיפה אד של רוטב שמטנני. שיערה מחייב חפיפה, עורה זקוק לשימון. בקיבוץ זה לא בדיוק כך אבל בחוץ, בעיקרון, זה כך, בקירוב, הלא כך? שלום אישה עובדת.

הציפיות מעקרות אותך, מסרסות. "אישה עובדת" – עם מרכאות ובלעדיהן – היא קודם כול אישה ורק אחר-כך, בעדיפות שנייה, נחווה, היא עובדת (אם בכלל). לא כדאי לך להיות חכמה כי יגידו שאת "עברית". לא כדאי לך להיות יפה כי אז תהיי "חתיכה". העולם הוא איבר מין זכרי. אין לך מוצא בעולם כחול כזה, שבו המבחן הקיומי שלך הוא מבחן שדיך. מישוהו יצבוט בעכוון, מישוהו ילפף אותך, לסלידתך. את מותרת, את מזמינה. מנצלים אותך, לא משלמים לך כגמולך, את חוששת למחות. כאלה הם חייך. ייתכן שאת מרימה ידיים, נסוגה, מותרת. למה לי, את חושבת. בשבע וחצי את מחוץ לבית, מזויעה, לחוצה, מתגוננת, מאוימת, מצחקקת. שלום אישה עובדת. (סליחה הכוונה אינה אלייך, הקוראה, את הלא אינך עובדת את סתם מפרנסת).

ברכותינו לשנה החזשה

שתהיה שנה של יתר שלום באזורנו ויתר שיוון בחברתנו.

הנחלת תנועת ש.י.ג. ומערכת שעת הש.י.ג.



לאה שנער ברית מילה

ברצוני להתייחס למנהג עתיק ויומן של מילה, שקוראים לו "ברית מילה" או "ברית אברהם אבינו" ולמרות קדמוניותו הוא הפך חלק של תרבות והווי חיים ואיש כמדומני אינו תוהה עליו יתר על המידה. כתבתי "מנהג" ולא מצוה, משום שאת הברית מקיימים ללא עוררין גם החילוניים שבין החילוניים ואפילו בשמחה. וכי אפשר אחרת! ראשית כל שמחים על הולדתו של תינוק (שבגלל חסר הישע שלו ממילא לא יכל להתנגד לתוח קטן שמבצעים בגופו הזעיר) ויש גם סיבה למסיבה. ואכן, שמחת הברית דומה לחתונה, אולם מפואר, שפע מאכלים, תלבושות ותסרוקות ומתנות. אחולים של כל טוב, מקרב לב, עם ישראל חי, וחי בטוב. קצת שמחה בחיים העצבניים שלנו ודאי לא מזיקה. בקשר למנהג עצמו, איני יודעת. יש לי מחשבות משלי, שבהחלט אינן מחייבות אף לא אחד וגם זכרונות עגומים מימי השואה. בכל זאת יש לי כמה הערות. בראיון טלוויזיה שהתקיים בין רב מסוים וירון לונדון דיבר הרב ארוכות על החשיבות הרבה של מצוות הברית. ביושרו לא דיבר על אספקט היגייני ובריאותי שרבים "מנגנים" עליו, אלא על ברית פשוטה כמשמעו, ברית עם אלוהים, "זוה אות הברית" הגורם לנאמנות של בני ישראל לאלוהי ישראל. המסקנה המתבקשת מכך היא, שאנו, הנשים אשר למזלנו אות הברית לא הוטבע בגופנו לא בנות נאמנות לעמנו עם כל המשתמע מכך. ההסטוריה אינה מאשרת מסקנה מעין זאת. אבל זאת הינה הערת ביניים על מנהג הברית.

באותו ראיון שהזכרתי (או שמא ראיון אחר, איני זוכרת) השתתף גם מורה או מנהל של מוסד חנוכי. במסד שלו נקלטו ילדים עולים מרוסיה, אשר לא נימולו. המנהל סיפר **כדבר מובן מאליו**, שילדים אלו סבלו עד כדי כך מהצקות ומלעג של חבריהם עד שלא יכלו להתרחץ, ללכת לשרותים וכו'. המנהל כמו התנאה בכך ושמח על הפתרון המתבקש, סידור מהיר של הנתוח שיפתור את הילדים מלעג והצקות. טון דבורו יותר ממלים עורר משנתם עדות זאבים שהחלו לילל את יללתם המגונה שאמרה אתם יודעים מה. אולי תימצא איזו השתלמות מורים שתלמד את המחנך שילמד את הילדים לא לפשפש במכסיים של אחרים, וילמד אותם סובלנות מהי וצנעת פרט מהי. שנת לימודים נעימה לכל התלמידים ומוריהם והרבה שמחות.

הכותבת היא מורה וסופרת. בימים אלו הומיע ספר ילדים מפרי עטה בשם: "זה קרה באמת".

מינה מגל / טיטולים ורודים

במודעות הגדולות עם הטיטולים הכחולים והורודים – כתבו המפרסמים שהמכירות עלו באחוזים רבים מה הפלא! ההפרדה המינית טובעה בנו כמעט כאינסטינקט. אך אינו זעמתי נטלתי את בתי הקטנה והפשטתי אותה ערומה. לא אכפת לי אלף שוליות בכל הבית – ובלבד שלא תכנס לרבוץ המיני הממסגר מיום לידתה. אותי למשל, חינכו "ליעדי" רק ביום שהוכחתי בסימנים שאני אשה. "מזל טוב" ו"טוב" בעיקר בנוסח: "כבוד בת-המלך פנימה" אחר כך גילוינו שבת המלך היא שפחה. לא להלכה – למעשה. דרש ממי חובות – אך זכויות היה עלי לבקש.

אם הייתי נחמדה – עשו לי טובה. כחוק – הגיע לי – אבל פחות. זו דרך העולם – אני אשה. וראה לי שהנשים אולי לא חייבות לצאת למרד – אבל כך חייבות להתאגד. לא באירגונים העוסים בגני-ילדים (למה בעיה זו לא יכולה להיות של הגבר? הוא לא אב?) להתאגד ב"איגוד" במפלגה – אשר תצבור כוח אשר חוכל לדרוש דרישות ולהציב תנאים – בשם מחצית האוכלוסיה – עבור נשים גברים וילדים כאחד. חובה לנסות – אם לא למעני למען בתי הקטנה אשר סגרו אותה בחיתול – נפרד מיום לידתה. יופי תנוקת – השלולית שלך מקסימה. צמחי פרא – היי חפשיה אולי תקצרי את ה"בר" של העמל, אשר בו אני נאבקת עתה.

אם יש ברצונך להגיב או להביע עמדה בנושא הקשור למצב הנשים בפוליטיקה ובחברה בכלל כתובתנו היא: ת.ד. 1146 מכמורת ☎ 03-497876, 053-666847

ומה דעתך?



איציק חוני

סלון לעיצוב שיער

תחרות איס ואר השרון

נערכה, לראשונה בארץ, בקדימה.

מתוך 34 מועמדות ומועמדים נבחרו

מלני ביטון לימים השדוך איקו פרץ לימד השרון

התחרות נערכה בחסות:

איציק שיער קדימה

ברנר 106 קדימה ☎ 690064



בתמונה: איציק חוני, מלני ביטון, יצחק גולברי - מזכיר מועצת פועלי השרון, איקו פרץ

מועצת פועלי קדימה והשרון

בראשות יצחק גולברי

עברת את העובדות והעובדים השכירים

ואת כלל בית ישראל

בהרכת שנה טובה

שנה של קידום השלום והשוויון.

גם בשנה החדשה תעמוד מועצת פועלי השרון

לימין העובדות והעובדים במאבקהם על מימוש זכויותיהם

☎ 053-690507 - קדימה

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל

ההסתדרות במרחב נתניה

דבר המזכיר

חברה יקרה!

שנת התשנ"ב הופיעה, בעיצומה של קליטת עליה, שהתברכנו בה אשתקד.

לשמחתנו, שוב רואים אנו חזון שיבת-ציון בהתגשמותו ואת עירונו נתניה כמקוד קליטה מרכזי.

הבה נטה שכם, לקליטת עליה ולמיוזג אחינו העולים בחברה, בעבודה ובדור.

נבכיר מאמצים לפתרון מצוקות כלכליות-חברתיות באוכלוסייה הותיקה.

דאגה הולמת לחיילנו המשוחררים משרות העם.

כשליחי המערכת ההסתדרותית, מוטל על כל אחד מאתנו לתרום חלקו לשיפור השרות בהסתדרות, לגלות אדיבות ולפעול ביעילות.

בשיפור שרותנו נרחיב שורותינו.

הנני מאחל צמיחה ושגשוג לחברה ולמשק.

אפי אושעיה

מזכיר ההסתדרות במרחב נתניה

קניון השרון

דברים טובים קורים

נגד כיוון התנועה, בלי פקקים! נתניה

המקום ממוזג והכניסה לארועים חומשית

ריקודי עם

כימי ראשון 21:00-24:00

זמרים +

מופע נגינה

כימי שלישי, בשעה 20:00

אירועי ילדים

כימי רביעי, בשעה 18:00

תיאטרון בובות,

קוסמים, מלאכת-יד,

שעת סיפור.

הפרדס

- אזור בתי האוכל המהיר, קומה שניה.

* ססקיית השרון

* דומינופיצה

* בורגר ראנץ'

* לפת-כמה * סיניית

* דיוויס מלאפל

* מטעמים

* גלידת דולצ'ה-ויטה

* קרואסנט

נתניה רב-חן

* מבחר סרטי ילדים

* בחופשות - הצגות יומיות.

* מבחר סרטי ערב

בתי קפה

- לבילוי ולהנאה

ולפגישות עסקים

* קפולטקי

- קומה שניה דיסקרטית.

קונדיטוריות

* מן התנור - קי תחתונה

* קפה קונדיטוריה קינג

- קומה תחתונה

* קוקי-מן - קומה שניה,

בכניסה למרדס

* חנות קיוסקולד של עליה

- בקומה השניה

* נרגילה - בקניון השרון

- מתוח מסביב לשעון.

* פרוזן יונגרט



מוב ונדא
בקניון השרון

הכל
התבונן
התבונן
התבונן

הקניון מתוח מסביב לשעון
90 חנויות * בוטיקים * רשתות שיווק
3 בתי קפה * 10 מזנונים לאוכל מהיר במבחר טעמים בינלאומי
* מיוזג אוויר מלא

הקניון בכניסה הראשית
לנתניה מכביש החוף

חניון מקורה ממוזג ומגונן

עד כל קניה מעל 50 ש"ח - שעת חניה בחניון - חינם
עד שעה 15:00 שעת חניה בחניון - חינם!

קפולטקי

עברך את כל לקוחותיו
בברכת שנה טובה



הסניפים:

קפולטקי - קניון השרון, נתניה
053-618436

קפולטקי - מרכז חזרוב, חיפה
04-2536300

קפולטקי - מדרחוב נודדא, חיפה
04-645633

קפולטקי - לב המפרץ, חיפה
04-416799

תמיד נעים להיפגש מחדש בקפולטקי

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל

מועצת בעלים אזורית אר-טקבא

לתושבות ולתושבי אור-עקיבא לחברות ולחברי ההתיישבות העובדת ולכלל בית ישראל

בפרוש השנה החדשה הבעל"ט אנו מאחלים לכם ולבני ביתכם שנת רווחה כלכלית, חברתית, קליטת עליה, שלום וביטחון.



רחל אבנעים

מזכרת מועצת הפועלים

חברי מזכירות ומליאה

וצוות העובדים.